

**Powiatowy Program
Działań Na Rzecz
Osób Niepełnosprawnych
na lata 2003 – 2006**

**Dokument przyjęty przez Radę Powiatu w Kolbuszowej
w dniu 16 kwietnia 2003 r.**

I. WSTĘP

Reforma administracji publicznej nałożyła na nowopowstałe jednostki samorządu terytorialnego – powiaty szereg zadań związanych z pomocą dla osób niepełnosprawnych. Także wiele działań w tym zakresie podejmują od lat samorządy gminne.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.), w art. 35 a ust. 1 stanowi, że „do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja zgodnych ze strategią województwa powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- 1 – rehabilitacji społecznej,
- 2 – rehabilitacji zawodowej,
- 3 – przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W celu realizacji zadań wynikających z w/w ustawy Rada Powiatu w Kolbuszowej opracowała program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2003 – 2006.

Przedstawiony poniżej program działań samorządu powiatowego precyzuje zadania w poszczególnych obszarach działań na rzecz osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem doświadczeń zdobytych w latach 1999 – 2002. Wskazują one, że w najbliższym czasie należy kontynuować podjęte wcześniej działania, jednocześnie zwracając większą uwagę na organizację pozarządową jako III sektor w rozwiązywaniu problemów społecznych..

Dokument został opracowany we współpracy z wszystkimi samorządami gminnymi z terenu powiatu kolbuszowskiego, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, jednostkami organizacyjnymi powiatu zajmującymi się problematyką osób niepełnosprawnych tj.: Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kolbuszowej, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolbuszowej, Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej. Został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

II SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE KOLBUSZOWSKIM – STAN AKTUALNY

Na podstawie informacji uzyskanych z poszczególnych gmin stwierdza się, że powiat kolbuszowski, na który składa się 6 gmin (Kolbuszowa, Cmolas, Dzikowiec, Majdan Królewski, Niwiska, Raniszów), liczy 62 331 mieszkańców.

Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach, w tym osób niepełnosprawnych przedstawia się następująco:

Gmina	Mieszkańcy ogółem	Niepełno – sprawni ogółem	Niepełnosprawne kobiety	Niepełno – sprawni mężczyźni	Dzieci do lat 16
Kolbuszowa	24 512	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Cmolas	7 966	494	282	212	24
Dzikowiec	6 705	113	51	62	21
Majdan Królewski	9 993	2 135	989	1146	19
Niwiska	5 864	510	248	234	28
Raniszów	7 291	278	112	135	31

*dane ujęte w tabeli, w zakresie liczby osób niepełnosprawnych, obejmują wyłącznie osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy gminy.

Na dzień dzisiejszy powiat nie dysponuje pełną informacją o osobach niepełnosprawnych i ich sytuacji.

Informacje te są z reguły rozproszone i jednocześnie mogą się wzajemnie pokrywać.

Część osób jest zarejestrowanych w bazach danych ZUS lub KRUS, część pobiera świadczenia z ośrodków pomocy społecznej na podstawie orzeczeń powiatowych zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności.

Właściwość terytorialna oddziałów KRUS i ZUS nie pokrywa się z obszarem terytorialnym powiatu stąd też brak rzetelnych danych.

Na dzień dzisiejszy dysponujemy wyłącznie danymi Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolbuszowej, którego zadaniem jest orzekanie o niepełnosprawności dla celów pozarentowych.

W 2003 r. do Zespołu wpłynęło 1 978 wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności. Z tego 1168 wniosków dotyczyło osób poniżej 16 roku życia, 810 wniosków osób powyżej 16 roku życia. Wydano 1721 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Z tego 963 dotyczyło dzieci (594 dzieci zostało zaliczonych do osób niepełnosprawnych, pozostałe 369 nie zaliczono do osób niepełnosprawnych) 753 – osób powyżej 16 roku życia (do znacznego stopnia niepełnosprawności zaliczono 105 osób, do umiarkowanego – 428 osób, do lekkiego stopnia niepełnosprawności – 204 osoby, 16 osób nie zaliczono do żadnego stopnia niepełnosprawności lub odmówiono wydania orzeczenia ze względu na posiadanie aktualnego orzeczenia).

Na dzień 31 grudnia 2003 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kolbuszowej zarejestrowanych było ogółem 121 osób niepełnosprawnych, w tym 55 kobiet. Z tej ogólnej liczby 22 osoby pobierały zasiłek dla bezrobotnych, a 18 rentę socjalną. Zarejestrowani niepełnosprawni to przede wszystkim osoby, które poprzednio pracowały (92 osoby). Większość osób zamieszkuje na wsi (94 osoby), a 21 z nich posiada gospodarstwa rolne.

Jeżeli chodzi o strukturę zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według poszczególnych kryteriów przedstawia się ona następująco:

Wiek:

18 - 24 lat – 16 osób
25 – 34 lat – 25 osób
34 – 44 lat – 43 osoby
45 – 54 lat – 27 osób
55 – 59 lat – 7 osób

Wykształcenie:

wyższe - 2 osoby
polic. i śr. zaw. – 25 osób
śr. ogólnokszt. – 5 osób
zas. zaw. – 43 osoby

Staż pracy:

bez stażu – 29 osób
do 1 roku – 56 osób
1-5 lat – 3 osoby
5-10 lat – 6 osób
10 – 20 lat – 17 osób
20 – 30 lat – 10 osób

Na terenie powiatu funkcjonuje 5 zakładów pracy chronionej, w których ogółem zatrudnionych jest 293 osoby niepełnosprawne, w tym 118 kobiet i 175 mężczyzn, 193 osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności, 99 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 1 osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne prowadzące własne lub dzierżawione gospodarstwa rolne – na podstawie informacji zebranych z Gmin:

niepełnosprawni ogółem - 751
niepełnosprawne kobiety – 405
niepełnosprawni mężczyźni - 346

• - w/w informacja nie obejmuje Miasta i Gminy Kolbuszowa, tu: brak danych.

Na terenie powiatu funkcjonują następujące ośrodki wsparcia:

- w każdej gminie funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej,

- w powiecie, zadaniami na rzecz osób niepełnosprawnych zajmuje się powiatowe centrum pomocy rodzinie,
- w Cmolasie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla osób starych (44 miejsca)
- w Kolbuszowej funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony przez gminę Kolbuszowa, który jest placówką wsparcia dziennego,
- w Kolbuszowej działa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, której rejon działania obejmuje 6 gmin.; sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą w wieku od 0-19 roku życia - łącznie 19 115 osób. Poradnia ma pod opieką 93 placówki oświatowe (przedszkola, szkoły, świetlice itp.)

W żadnej z w/w placówek nie ma oddziału integracyjnego ani klasy specjalnej.

W roku szkolnym 2002/2003 w rejonie powiatu kolbuszowskiego zamieszkuje 13 301 dzieci i młodzieży od 7 – 18 roku życia. Wskaźnik występowania upośledzenia umysłowego wynosi 2,2 – 3,2 % ogółu populacji w wieku szkolnym.

W latach 1999- 2003 r. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna wydała 99 orzeczeń do kształcenia specjalnego dla dzieci w wieku od 7 – 13 roku życia.

Uczniowie realizują obowiązek szkolny w szkołach ogólnodostępnych i w formie indywidualnego nauczania.

Brak systemu kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży zamieszkujących na terenie powiatu. Uczniowie są kierowani do szkół w innych powiatach. Nie ma również warsztatów terapii zajęciowej.

Na rzecz osób niepełnosprawnych działają dwie organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Kolbuszowej,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „RAZEM” w Cmolasie.

Działania osób niepełnosprawnych wspierane są również przez takie organizacje jak: PKPS – ZMG w Kolbuszowej, PCK, grupy charytatywne działające przy poszczególnych parafiach

Odsetek osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu z roku na rok rośnie. Część z tych osób nie posiada żadnych środków utrzymania, jedynym źródłem dochodu są świadczenia wypłacane przez ośrodki pomocy społecznej w formie zasiłków: stałych, stałych wyrównawczych, rent socjalnych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i celowych specjalnych.

Osobom niepełnosprawnym mającym ograniczone możliwości poruszania się lub komunikowania się z otoczeniem udzielana jest pomoc w ramach pracy socjalnej.

III. GŁÓWNE CELE I ZAMIERZENIA PROGRAMU.

U podstaw projektowania programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych leży powszechne, uniwersalne uznanie, że:

- osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności,
- osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw.
- konieczne jest stworzenie takich lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobie niepełnosprawnej takiej indywidualnej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.

Założenia programu:

- zebranie jak najpełniejszej informacji o osobach niepełnosprawnych ogółem oraz według podstawowych cech społeczno – demograficznych (tj. wiek, płeć, wykształcenie, miejsce zamieszkania w podziale na miasto i wieś, stopień niepełnosprawności, źródła utrzymania, sytuacja rodzinna itp.)

Jest to jedno z najtrudniejszych zadań ponieważ informacje o osobach niepełnosprawnych są z reguły rozproszone, a jednocześnie mogą się wzajemnie pokrywać.

- **zidentyfikowanie powiatowej i gminnej infrastruktury oraz ocena stanu jej dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych; podjęcie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i urbanistycznych w instytucjach użyteczności publicznej.**

Mimo znaczącego postępu, jaki dokonał się w tej dziedzinie w ciągu ostatnich lat, nadal większość budynków i obiektów użyteczności publicznej jest niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Istniejące bariery architektoniczne i infrastrukturalne nie tylko ograniczają samodzielne funkcjonowanie w życiu codziennym, lecz także zasadniczo wpływają na możliwości nauki i pracy w otwartym środowisku, a także możliwości równoprawnego uczestnictwa w kulturze, rekreacji i turystyce, a także innych aspektach zbiorowego życia mieszkańców danej społeczności.

Niedostosowane są urzędy, obiekty służby zdrowia, sklepy, kawiarnie, obiekty sakralne i wiele innych. Dlatego też staranne rozpoznanie sytuacji w tym zakresie i dokładne zaplanowanie kolejności działań dostosowawczych jest bardzo ważne.

- **zidentyfikowanie potrzeb osób, które z powodu barier architektonicznych nie są w stanie swobodnie funkcjonować w swoim mieszkaniu ani samodzielnie je opuścić; podjęcie działań mających na celu dokonanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.**
- **aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ; poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania.**

Podjęcie przez osobę niepełnosprawną pracy stanowi ukoronowanie całego złożonego procesu rehabilitacji. Praca bowiem dla osoby niepełnosprawnej ma znaczenie nie tylko ekonomiczne ale także istotny wymiar społeczny. Poczucie przydatności, samodzielności ekonomicznej i możliwości realizacji poprzez pracę jest, w przypadku tych osób szczególnie ważne. Z drugiej strony, ograniczony popyt i ostra konkurencja na rynku pracy stawia osoby niepełnosprawne w niezwykle trudnej sytuacji pod tym względem. Dlatego też znaczna część tych osób rezygnuje w ogóle z prób poszukiwania zatrudnienia, mimo, że w sprzyjających okolicznościach mogłyby z powodzeniem pracować

- **stworzenie placówki kształcącej dzieci i młodzież w systemie szkolnictwa specjalnego lub stworzenie oddziałów integracyjnych w placówkach ogólnodostępnych, czy też klas specjalnych.**

Podstawowym założeniem jest uznanie prawa każdego dziecka niepełnosprawnego do edukacji na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami i razem z nimi.

- **stworzenie ośrodka wczesnej interwencji dla dzieci w wieku 0-7 lat,**

Dzieci, których złożone potrzeby wynikają z zaburzeń rozwoju i stopnia niepełnosprawności wymagają rehabilitacji, edukacji i opieki – rozpoczynanych wcześnie, realizowanych w sposób kompleksowy, wielodyscyplinarny i ciągły, według indywidualnych programów. Małe dzieci są bardziej podatne na stosowane wobec nich programy usprawniania. Wiele zaburzeń narasta z wiekiem i utrudnia terapię oraz edukację.

- **pomoc w utworzeniu warsztatów terapii zajęciowej,**

Celem warsztatów terapii zajęciowej jest pobudzenie chęci do aktywnego życia, poprawa sprawności psychomotorycznej, rozwój społeczny i poprawa funkcjonowania również w środowisku otwartym, opanowanie różnorodnych technik związanych z pracą. Wszystko to ma zwiększyć szanse osób niepełnosprawnych na możliwie niezależne, samodzielne, aktywne życie.

- **zapewnienie opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym.**

Szczegółowy zakres zadań, sposób i termin realizacji oraz jednostki, osoby odpowiedzialne za ich realizację określa tabela nr 1

IV. FINANSOWANIE PROGRAMU

Część sformułowanych w programie celów jest już realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego (powiat, gminy) jak też inne, istniejące na terenie powiatu instytucje i organizacje. Dotyczy to zdań przypisanych ustawowo do takich jednostek jak: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy . Jednakże część z nich (utworzenie zespołu szkół specjalnych, ośrodka wczesnej interwencji, pomoc w utworzeniu warsztatów terapii zajęciowej, likwidacja barier w instytucjach użyteczności publicznej) to zadania, które wymagają zaangażowania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł.

W momencie przystąpienia do realizacji danego zadania Rada Powiatu w Kolbuszowej podejmie stosowną uchwałę w zakresie zabezpieczenia środków własnych z budżetu powiatu.

Zarząd Powiatu będzie czynił starania mające na celu pozyskanie środków na realizację zadań objętych programem.

V. MONITOROWANIE I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitorowanie i ocena realizacji „powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych” należy do Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. Ocena ta dokonywana jest nie rzadziej niż jeden raz w roku.

W/w Rada składa Radzie Powiatu w Kolbuszowej sprawozdanie z oceny realizacji programu niezwłocznie po jej dokonaniu.

Część B

L. p.	Lista zadań	Sposób realizacji	Termin realizacji	Termin celu	Realizator	Przewidywane koszty
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Zebrań i przetworzenie informacji o osobach niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rejestracja osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz osób poszukujących pracy niepełnosprawnych. 2. Wprowadzenie uzyskanych danych do bazy danych w systemie PULS. 3. Przetwarzanie zebranych danych według podstawowych cech społeczno-demograficznych. 	na bieżąco	-	PUP Kolbuszowa	-
2.	Działania informacyjno-doradcze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie spotkań informacyjno-doradczych dla osób niepełnosprawnych z udziałem zaproszonych gości- przedstawicieli instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 2. Przygotowanie materiałów informacyjnych w formie ulotek, broszur, plakatów, itp. 3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym skorzystania z odpowiedniego programu komputerowego u doradcy zawodowego. 4. Przedstawienie informacji o sytuacji na rynku pracy i możliwościach zatrudnienia. 5. Zapoznanie z dostępnymi formami pomocy osobom niepełnosprawnym ze strony urzędów, instytucji, stowarzyszeń, działających w powiecie na rzecz osób niepełnosprawnych. 	2 razy w roku	-	PUP Kolbuszowa PCPR partnerzy społeczności	1000 zł.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
3.	Pozyskiwanie ofert pracy	Nawiązanie ścisłej współpracy z pracodawcami, szczególnie zakładami pracy chronionej celem określenia: a) planowanej wielkości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, b) potrzeb szkoleniowych na stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem potrzeb zakładu i jego specyfiki.	na bieżąco	-	PUP, zakłady pracy w Powiecie Kolbuszowskim	300 zł.
4.	Poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania	1. Określenie potrzeb osób niepełnosprawnych i skonfrontowanie ich z potrzebami lokalnego rynku pracy. 2. Zasięgnięcie porady zawodowej z wykorzystaniem programu komputerowego „Doradca 2000 z adaptacją dla osób niepełnosprawnych”. 3. Udostępnianie „Informatora o kształceniu osób niepełnosprawnych na terenie woj. Podkarpackiego”. 4. Udostępnianie zestawu ćwiczeń w wersji Braille’a wybranych fragmentów podręcznika „Program Klubu Pracy”. 5. Kierowanie na wybrane szkolenia i przekwalifikowania zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy i możliwościami zdrowotnymi osób niepełnosprawnych.	w miarę potrzeb	-	Doradca zawodowy PUP Kolbuszowa	2000 zł.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
5.	Zatrudnianie osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udostępnienie wszystkich ofert pracy wpływających do Urzędu i wybranie właściwej ze względu na stan zdrowia osoby niepełnosprawnej. 2. Kierowanie do pracy w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu z uwzględnieniem możliwości zawodowych osoby niepełnosprawnej . 3. Udzielenie pożyczki z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej. 	<p>na bieżąco</p> <p>j. w.</p> <p>w miarę splotu wniosków</p>		<p>Pośrednik pracy, doradca zawodowy</p> <p>j. w.</p> <p>Kierownik Referatu Rynku Pracy</p>	<p>z limitu Funduszu Pracy na dany rok</p>

L.p.	Lista zadań	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizator	Przewidywane koszty
6.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	1. Wykonanie podjazdu do budynku UG, BS, poczty, policji, w tym również wymiana drzwi wejściowych, wyrównanie poziomu posadzki hallu z pomieszczeniami policji i dostosowaniem sanitariatu na parterze budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, 2. wykonanie adaptacji klatki schodowej w tym: wymiana barierki dla potrzeb montażu wyciągu dla osób niepełnosprawnych na I i II piętro, 3. adaptacja dla potrzeb osób niepełnosprawnych dwóch sanitariatów, 4. wyrównanie poziomu korytarzy z pomieszczeniami sanitariatów oraz pomieszczeniami biurowymi.	2006 r.	Urząd Gminy Majdan Królewski	59 000 65 000
		1. przystosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych: - urząd gminy (przystosowanie wejścia do budynku) - poczta, ośrodek zdrowia, szkoła, bank, biblioteka (przystosowanie wejścia do budynków, przystosowanie sanitariatów) 2. przygotowanie miejsc parkingowych przed budynkiem urzędu gminy.	2003 r. 2006 r. Poz. 2. 2003 r.	Urząd Gminy Dzikowice	23 900 43 000
		1. budowa podjazdu do budynku urzędu gminy.	2003 r.	Urząd Gminy Raniszów	20 000
		1. modernizacja parkingu przy szpitalu powiatowym w Kolbuszowej. 2. zainstalowanie wind spełniających wymogi Unii Europejskiej oraz spełniających wymogi dotyczące warunków funkcjonowania działalności medycznej w budynkach o określonych parametrach: a. 1 szt. w szpitalu powiatowym, b. 1 szt. budynek urologii, c. 1 szt. budynek Przychodni Nr 1 d. 1 szt. budynek Przychodni Nr 2 3. modernizacja oraz rozbudowa działu rehabilitacji, budowa podjazdów dla osób niepełnosprawnych (Przychodnie, Ośrodki Zdrowia), 4. Likwidacja barier architektonicznych i wewnątrz komunikacyjnych w budynkach SP ZOZ poprzez ich przebudowę i odpowiednie przystosowanie.	2003 – 2006 r.	SP ZOZ, powiat	Środki własne, środki PFRON, środki Unii Europejskiej
7.	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych u osób indywidualnych	1. Realizacja wniosków składanych przez osoby indywidualne	na bieżąco	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków PFRON
8.	Dofinansowanie uczestnictwa	1. Realizacja wniosków składanych przez osoby indywidualne	na bieżąco	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków

	osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych				PFRON
9.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podst. odrębnych przepisów	1.Realizacja składanych wniosków	na bieżąco	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków PFRON
10.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	1.Realizacja składanych wniosków	na wniosek	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków PFRON
11.	Dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży	1.Realizacja składanych wniosków	na wniosek	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków PFRON
12.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1.Realizacja składanych wniosków	na wniosek	PCPR - Kolbuszowa	W ramach przyznanych środków PFRON
13.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób	1.Organizowanie spotkań informacyjno doradczych dla osób – członków organizacji pozarządowych. 2. zapoznanie z dostępnymi formami pomocy osobom niepełnosprawnym ze strony urzędów, instytucji działających w powiecie na rzecz osób niepełnosprawnych	Przynajmniej raz w roku	PCPR, PUP, PPP - Kolbuszowa	500
14.	Stworzenie możliwości kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	- utworzenie zespołu szkół specjalnych dziennego pobytu (min. 3 oddziały) 1 oddział dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim – szkoły podstawowej 10 – 16 uczniów 1 oddział dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim – gimnazjum 10-16 uczniów 1 oddział dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym – szkoła podstawowa 6-8 uczniów 1 oddział dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym – gimnazjum 6-8 uczniów	2004 r.	powiat kolbuszowski	Subwencja oświatowa, PFRON, sponsorzy
15.	Zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i rehabilitacji osobom niepełnosprawnym	1.Pomoc dziecku niepełnosprawnemu i jego rodzinie. 2. promocja zdrowia w środowisku lokalnym.	na bieżąco	Przychodnie lekarskie, poradnie specjalistyczne, instytucje i placówki rehabilitacyjne.	
16.	Wczesna interwencja wobec dzieci w wieku 0-7 lat.	1.diagnoza dziecka, którego rozwój psychoruchowy przebiega nieprawidłowo w wielu sferach jednocześnie, 2.kompleksowa terapia prowadzona w sposób ciągły, -systematyczna ocena rozwoju i postępów oraz opracowanie programu terapii -wsparcie psychologiczne i podnoszenie kompetencji opiekunów – rehabilitacyjno – wychowawczych rodziców	2004 r.	Ośrodek wczesnej interwencji lub poszerzenie działalności poradni psychologiczno - pedagogicznej	Konieczność zwiększenia środków na funkcjonowanie PPP
17.	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w	-Orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, -Orzekanie o potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacząc	Na bieżąco	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	W ramach środków na funkcjonowanie jednostki

	wyborze kierunku kształcenia i zawodu;	utrudnia uczęszczanie do szkoły, -Profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, -Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, -Terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych.			
18	Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych, zmierzających do poprawy sytuacji lokalnego środowiska osób niepełnosprawnych.	-pomoc finansowa w zorganizowaniu imprez integracyjnych , -pomoc finansowa w zorganizowaniu zajęć w zakresie hydroterapii	III,IV kwartał 2003 r.	Powiat, organizacje pozarządowe	5 000 zł
19	Stworzenie powiatowej ewidencji osób niepełnosprawnych	-zebranie niezbędnej wiedzy o osobach niepełnosprawnych	2003 r.	powiat, gminy, organizacje pozarządowe,	